

Bogár László: Fekete üröm 1986

2016 április 26. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

1986. április 26-án a csernobili atomerőműben az egyik reaktorblokk szabályozhatatlanná vált, majd a reaktor felrobbant.

A lexikonban van egy szócikk, ahol a következőt olvashatjuk: „Csernobil város Ukrajna északi részén, a Kijevi terület Ivankivi járásában, a Pripjaty folyó partján, az ukrán–belarusz határ közelében. A város nevének jelentése: fekete üröm (*Artemisia vulgaris*)”.

A város nevéből adódó képzettség miatt sokan kapcsolják a bibliai Jelenések könyvében a harmadik angyali trombitaszóhoz rendelt jelenést a csernobili atomkatasztrófához: 10. „A harmadik angyal is trombitált, és leesék az égről egy nagy csillag, égve, mint egy fáklya, és esék a folyóvizek harmadrészére, és a vizek forrásaira. A csillagnak neve pedig Üröm: változék azért a folyóvizek harmadrésze ürömmé; és sok ember meghal a vizektől, mivel keserűekké lőnek”. Azt persze nem tudhatjuk, hogy a Teremtés ember számára soha hozzá nem férhet mélyszerkezetében vajon valóban létezik-e mindaz, amit a Jelenések könyve alapján képzelnek sokan, de az tény, hogy az emberiség egésze legalább egy évszázadon át fogja borzongva kimondani ezt a nevet, hisz a modernitás eddigi legsúlyosabb ipari katasztrófája fűződik hozzá.

Éppen harminc évvel ezelőtt, 1986. április 26-án a csernobili atomerőműben, egy teljesítménynövelésre tett kísérlet során, az egyik reaktorblokk szabályozhatatlanná vált, majd a reaktor felrobbant, igen súlyos radioaktív szennyeződést okozva. A közvetlen halálos áldozatok száma ugyan „csak” ötvenhat ember volt, de a hivatalos adatok szerint is legalább négyezren haltak meg eddig bizonyítható módon a katasztrófához kapcsolódóan. A témával foglalkozó tanulmányok azonban biztosra veszik, hogy akár több tízezer is lehet az áldozatok „végső” száma. A „végső” azért kell idézőjelbe tennünk, mert nehéz megmondani, hogy mikor is ér véget a radioaktív sugárzás pusztító jelenléte. Hatalmas terület van továbbra is elzárva a külvilágtól, ez a híres „zóna”, ahol valaha kétszáz ezer ember élt, ma azonban az ember által abszolút érintetlen természet burjánzik szabadon.

Sok-sok tanulság adódik ebből a harminc évvel ezelőtti történelemből. A legmélyebb tanulság az, hogy a modernitás embere elbizakodottságában (amit a görögök annak idején hübrisz névvel illettek) olyan erőket szabadított fel, amelyek felett egyre kevésbé képes megtartani az ellenőrzést. Mindez abban a filozófiai összefüggésben foglalható össze, amelynek lényege, hogy az ember elgondol valamit, ami még nincs, és ha megvalósítja, akkor boldog és büszke, hogy milyen okos, mert elgondolta, és milyen ügyes, mert meg is valósította. Ám ha nem töprenkedik el azon, hogy amit elgondol és megvalósít, az vajon beilleszthető-e a létezés rendjébe, akkor igen komoly kockázatoknak teszi ki magát.

Elfordulhat, hogy, mint a mesevilág hőse, „kiszabadítja a szellemet a palackból”, de nem tudja azt többé visszaparancsolni. A nyugatias modernitás azért igyekezett a folytathatóság (fenntarthatóság) kontrollját kiiktatni, mert csak így tudta felszabadítani a profitra épülő energiákat. A folytathatóság kontrollja ugyanis sok esetben világossá tette volna, hogy a profit csak azért kimutatható, mert az üzleti könyvekben nem szerepelnek azok a „kockázatok és mellékhatások”, amelyek összességében nagyobbak, mint maga a haszon, így a termelési folyamat valójában súlyosan deficites, a profit negatív érték. Ezek a létdeficitek azonban nagyon nem illenének bele a nyugati modernitás apologetikus önképébe. Ma már a külső természet (föld, víz, levegő) elmocskolása és a „belső” természet (lelki, erkölcsi, szellemi energiák) egyre súlyosabb lepusztulása mindenki számára napi tapasztalat, és egyre nyilvánvalóbb, hogy az emberiségnek nem sok ideje maradt arra, hogy visszaforduljon ebből a végzetes zsákutcából.

Ám van a csernobili katasztrófának egy nagyon figyelemreméltó médiaelméleti tanulsága is. A média két rejtett hatalma a tematizációs és értelmező hatalom. A tematizáció mondja meg, hogy miről, az értelmező hatalom pedig azt, hogy mit illik gondolnia annak, akinek kedves az élete. A tematizációs hatalom alapja, hogy a média dönti el, hogy a végtelen történésfolyam mely elemeiből lesz hír, illetve, hogy mint hír a hírhierarchiában hol jelenik meg. Azt gondolhatnánk persze, hogy túl sok mozgástér nincs, hiszen, ha valami fontos, az úgyszólván hírré válik, sőt nyilván a hírhierarchia csúcsára kerül, de Csernobil ennek élve cáfolata. Ha van olyan történelem, amelyről hírként az egész emberiségnek percekben belül értesülnie kellett volna, az éppen a csernobili baleset volt, ám két teljes napon át senki nem tudott semmit: Csernobil mint hír nem létezett! És ezt követően is inkább csak hamis információmorzsák jutottak el a külvilághoz, és nagyjából egy teljes hétre volt szükség ahhoz, hogy képet alkothassunk a történelekről.

Mindez elképzelhetetlen mértékben emelte a kockázatokat is, hisz potenciálisan több tíz millió ember került veszélybe. Ráadásul az öt nappal a katasztrófa utáni május elsejei felvonulások Kelet- és Közép-Európa

országában fokozták a veszélyt. A magyar vicc persze itt is megmutatta történelmi energiáit, amikor a pesti népnyelv mindezt úgy fordította le, hogy a magyar nép lelkesedést?l sugárzó arccal ünnepelte május elsejét, a munka ünnepét. Ám a Jelenések könyvének baljóslatú üzenete kicsit beárnyékolja azt a transzcendens der?t, amelyet a magyar vicc üzen: korunk emberének Csernobil kapcsán még igen keser? igazságokkal kell szembesülnie.

Bogár László – www.magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló